

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Dobozy Csaba ügyvéd (cím) által képviselt dr. név (cím) felperesnek, a Szabó és Bencze Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Duckerné dr. Szabó Márta ügyvéd cím) által képviselt név (cím) I. rendű, név (cím) II. rendű, a személyesen eljáró név (cím) III. rendű, és név (cím) IV. rendű alperes ellen, ügyvédi munkadíj megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006 június 20. napján meghozott, 4.P.630.766/2003/24. számú ítélete ellen, a felperes részéről 25., míg az I. rendű alperes 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán, meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélet fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig részben megváltoztatja, és az I. rendű alperes marasztalását 900.000 (kilencszázezer) forintra, a II. rendű alperes marasztalását 200.000 (kettőszázezer ) forintra, míg a III-IV. rendű alperesek marasztalását külön-külön 450.000-450.000 (négy százötvenezer-négy százötvenezer) forintra felemeli, továbbá a kamatfizetési kötelezettséget az I. rendű alperes tekintetében 2002. január 28-tól, a II. rendű alperes tekintetében 2003. november 24-től kezdődő időszakra leszállítja. Ezt meghaladóan az első fokú ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 12.865.310 Ft egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Előadta, hogy az alperesekkel ügyvédi megbízási szerződést kötött, amelyet utóbb módosítottak. Ez alapján az alperesek közös tulajdon megszüntetése

íránti perében, valamint az azzal összefüggő eljárásokban ügyvédi képviseleti tevékenységet látott el, amelyeknek a perérték 20 %-ára módosított díját az alperesek nem fizették meg. Eljárása eredményeként a bíróság első fokon oly módon szüntette meg a közös tulajdont, hogy a tulajdonostársaik tulajdoni hányadát az alperesek válthatták magukhoz, ezen kívül többlethasználati díjat is megítélt a bíróság. Ennek ellenére az alperesek utóbb felmondták a megbízási szerződést, és tulajdoni hányadukat értékén alul eladták a tulajdonostársaiknak. Elsődleges álláspontja szerint az alperesek a szerződés teljesítése körében megbízási díjat, másodlagos álláspontja szerint a szerződés jogellenes és visszaélésszerű felmondása miatt, ezzel megegyező mértékű kártérítést kötelesek fizetni. Az I-II. rendű alperesek a kereset jogalapját nem tették vitássá, 300.000 Ft-ot meghaladóan azonban azért kérték a kereset elutasítását, mert a felperes által kifejtett tevékenységhez képest a követelt munkadíjat eltúlzottnak minősítették. A III. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, peren kívül azonban 18 % munkadíj megfizetésére tett ajánlatot a felperesnek. A IV. rendű alperes ellenkérelmében 405.000 Ft erejéig elismerte a felperes követelését, ezt meghaladóan azonban a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű alperest 810.000 Ft, a II. rendű alperest 180.000 Ft, a III. és IV. rendű alpereseket személyenként 405.000-405.000 Ft és mindezek kamatai, valamint részperkölség megfizetésére kötelezte, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította. Megállapította, hogy a megbízási szerződés a Ptk. 481. § a) pontja alapján az alperesek felmondására figyelemmel a megbízási teljesítése előtt megszűnt, ezáltal a felperes a díjának a tevékenységgel arányos részére tarthat igényt. Ezért egyrészt a felek munkadíjra vonatkozó, a szerződés megszüntetésekor hatályos megállapodását kellett megállapítani, másrészt pedig le kellett folytatni a szerződés megszűnésével kapcsolatos elszámolást. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével úgy foglalt állást, hogy a felperes saját előadásán túlmenően nem bizonyította, hogy 2001. május 24-én 20 %-os mértékre módosították a megbízási díjat. Emellett az ügyvédi munkadíj alapjául nem lehet figyelembe venni a közös tulajdon megszüntetése iránti perben hozott első fokon az alperesek javára megítélt összeget, mivel az ítélet hatálytalanná vált, ahhoz semmilyen jogkövetkezmény nem fűzhető. Azt sem bizonyította továbbá a felperes, hogy az ítélet alapján az alperesek bármilyen bevételekre szert tettek. Ezért úgy ítélte meg, hogy a felperes tevékenységével arányban álló, méltányos munkadíj összege az alperesek részére az ingatlan értékesítéséből befolyó vételár 18 %-a. Az alperesek 2001. június 24-én a munkadíj elszámolásával és megfizetésével késedelembe esetek, ezért ettől az időponttól kezdődően a Ptk. 298. § a) pontja és 301. § (1) bekezdése szerint késedelmi kamat megfizetésére kötelezte őket.

Az ítélet ellen a felperes, valamint az I-II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést. A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és keresete teljesítését kérte. Annak megállapítása miatt támadta az elsőfokú bíróság döntését, hogy az általa kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban az alperesek ingatlan eladásból származó bevételeinek 18 %-a áll. Előadta, hogy a III. és IV.

rendű alperesek közjegyzőileg hitelesített okiratban hagyták jóvá a megbízási szerződés módosítását, ezért álláspontja szerint iratellenes az első fokú ítéletnek az a megállapítása, hogy a szerződésmódosítás tényét nem bizonyította. Hivatkozott arra is, hogy az alpereseket a közös tulajdon megszüntetése iránti peren kívül további eljárásokban is képviselte, és az évek alatt kifejtett ügyvédi képviseleti tevékenységével nem áll arányban a megállapított munkadíj. Hangsúlyozta, hogy a hatálytalan első fokú ítélet rendelkezései igazságügyi szakértő megállapításán alapulnak, ezért a munkadíj igényének alapjául a közös tulajdon megszüntetési perben az alperesek javára megítélt marasztalás összegét kell figyelembe venni. Emellett sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta másodlagos kereseti jogcímét, amit a jogellenes felmondással megvalósított szerződésszegésre, illetve a felmondás visszaélésszerű gyakorlására alapított.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezésükben az ítélet részbeni megváltoztatását, a kamatfizetés kezdő időpontjának módosítását és a felperes részperköltség fizetésére kötelezését kérték. A fellebbezési tárgyaláson a fellebbezésüket akként módosították, hogy elsődlegesen a kereset velük szembeni teljes elutasítását kérték, másodlagosan fenntartva írásbeli fellebbezésüket. Ez utóbbi körében előadták, hogy az I. rendű alperes 2003 november 24-én a II. rendű alperes pedig 2002 január 28-án értékesítette tulajdoni hányadát, ezért ekkor vált esedékessé a felperes munkadíjigénye. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság - nagyobb arányú pernyertességük ellenére - nem kötelezte a felperest részperköltség megtérítésére.

A peres felek fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult, az ellenérdekű fél fellebbezése által érintett körben.

A Pp. 228. § (4) bekezdésére figyelemmel jogerőre emelkedett az első fokú ítéletnek az I. rendű alperest 810.000 Ft, a II. rendű alperest 180.000 Ft, míg a III-IV. rendű alpereseket személyenként 405.000-405.000 Ft és kamatai megfizetésére kötelező rendelkezése.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezések részben megalapozottak. A másodfokú bíróság elsőként az I-II. rendű alperesek módosított fellebbezését vizsgálta, és megállapította, hogy a fellebbezés szóbeli kiterjesztésére nem volt lehetőség, mivel az az I-II. rendű alperesek fellebbezésével nem érintett rendelkezéseket érintett. Ezért a fellebbezésnek a Pp. 247. § (2) bekezdésének sérelmével előterjesztett módosítását érdemben nem vizsgálhatta.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az ügyvédi szerződés az alperesek felmondása következtében 2001. július 24-én megszűnt, amire figyelemmel a felperes a Ptk. 478. § (3) bekezdése alapján a tevékenységével arányos díjra tarthat igényt. Ugyanakkor az ítéltábla a megbízási szerződés korábbi módosításával kapcsolatban nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. A becsatolt szerződésmódosító okirat valamennyi oldalán megtalálható a további alperesek képviseletében is eljáró I. rendű alperes aláírása, ha az utolsó oldalon nem is a kipontozott helyen. A felperes 2001. május 24-i okirata

az I. rendű alperes aláírására figyelemmel bizonyítja a szerződő felek konszenzusát a munkadíj módosítása tekintetében. Emellett a III-IV. rendű alperesek által a felperes részére megküldött, román közjegyzői záradékkal hitelesített okirat tartalma szerint a III-IV. rendű alperesek a május 24-i módosításra utalva adtak megbízást képviselőikre a felperesnek. Ez a III-IV. rendű alperesek és a felperes között a szerződésmódosítás létrejöttét külön is bizonyítja. Ezért az alpereseket 20 %-os díj fizetése terheli.

Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, mely szerint a felperes által kifejtett képviselői tevékenységgel arányban álló és méltányos díjazásnak az tekinthető, ha a díjszámítás alapjául az alperesek által az ingatlan illetőség értékesítéséből befolyt jövedelem szolgál. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság indoklását e körben megismételni nem kívánja, csupán utal rá a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján. Az ott írtakat kizárólag annyival kívánja kiegészíteni, hogy az arányos díjnak ily módon történő megállapítása áll összhangban a feleknek azzal az eredeti szerződési szándékával, mely szerint a felperes díjazását az alperesek által elért vagyoni előny mértékéhez kötötték.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor az ügyvédi díj esedékességét a szerződés felmondásának időpontjában határozta meg. A felek megállapodásából ugyanis az következik, hogy ettől a főszabálytól eltérően a díj akkor válik esedékessé, amikor a felperes tevékenységének eredményeként az alperesek vagyongyarapodásra tesznek szert. Mindaddig, amíg az alperesek a közös tulajdon megszüntetéséből származó bevételhez nem jutottak hozzá, a teljesítéssel nem estek késedelembe.

Mindezekre figyelemmel ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A felperes megalapozottan sérelmezte a fellebbezésében keresete másodlagos jogcímének figyelmen kívül hagyását. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a keresetnek a kártérítési jogcímét, nem foglalt állást sem abban a kérdésben, hogy a felmondással az alperesek a megbízási szerződést megszüntették-e, sem abban a kérdésben, hogy felmondási jogukat visszaélészerűen gyakorolták-e. Ha az ítéltábla ebben a kérdésben állást foglalna, úgy a felperes keresete a másodlagos kereseti jogcímen egy fokon elbírált maradna, ami megfosztaná a feleket az őket megillető rendes jogorvoslat lehetőségétől. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla ebben a körben a tárgyalás kiegészítését tartotta szükségesnek. Ezért Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 213. §-a alapján hozott részítéletével ebben a keretben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

, 2007 szeptember 12.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s.k. előadó bíró

Dr. Szücs József s. k. bíró

A kiadmány hiteléül: Gosztola Edit Erzsébet tisztviselő